

hrožoval se si to vyřídit na okresi, lid se
jez bál. Při výběru dobytka na dostávku
se postupovalo hodně tvrdě.

Najemnickem konitby byl Jan Halen-
da s Vírovic, odevzdávalo se 50 % na
státnímu úřadu, 10 % na voj. 40 %

Domácí porážky jen na pivovaru.
Sádlo se odevzdávalo dle váhy. Na
černo se taky poráželo ale to se muselo
děti velmi tajně a v noci neb němci
slešli po něčem takovém a bída by-
la přistizen. To se praktikovalo tak, že
napřed se zase na černo koupilo sádlo
a pak teprve se rábilo velké; neb
kontrole často chodily proto musel
počet vepřů být.

Mléko a vajíčka se dodávaly dostě-
ny; sberna byla v hostinci u Anton-
jánčika. Mléko bylo placeno dle tu-
nosti a to 1.50 - 1.80 kor. za litr. Vejce
15.20 - 17.20 za 1. kg.

Povětrnostní přehled za celý rok
1944.

Mírná zima ale nepříznivá a chladné
jaro. Prudké výkyvy teplotné v srpnu
vlna horká a strašné sucha, podzim
mírná sklizeň obilí. Zemědělní

uvážení dovládkami, nerájem o
práci na poli, nedostatek pracovních
síel, vše se bralo, nedostatek hnojiv a
těžkého dobytka, seno shnilo násled-
kem deště, otav nebylo, slabší řepa,
nedostatek píce a mouky o krmivo.

1945.

Hned po vánocích přišlo povinné
odvádění lopat a kumpřetů pro
nasazení státnictva při nákopových
pracích. Taky se sbíraly pohřbohy
výběr na kopání nákopů dělal s
okresu na přítomnosti starosty.

Že zde byla velká kina při kinné
ruské ofensivě, přesunuli němci
vojáky a mu je ubytovali ve školách
Děti nechodily do školy a jen dostá-
vali úlohy. K nštěstí se nás nedo-
šlo následkem výbrusinné.

Fronta se blížila; Počátkem února
prochodovali přes naši vesnici různí
rajčáci, směřem na západ; byla to
smutná podívaná na zubožené lidi.
Dva se oddělili od ostatních a Fran-
cišmír i. s. je poskytl chlebem.

V tomto období byly omezeny přísady
cukru a tuku; místo 100 kg jen 30 kg
na měsíc.

V našem katastru obce nebyly stavěny
protitankové zákopy a příkopy;
ale naši muži museli do jiných obcí
je stavět. Dřvo musely dodat obce a
i jednotlivci.

20. 2. Byly zavřeny kina a školy pro nebezpečí
škvrnatého tyfusu. V naší obci nákaza
nebyla.

Jaký v únoru se k nám při ústupu s fran-
ty nastěhovalo maďarské vojsko. Jedni
byli ve velmi zuboženém stavu a hla-
doví, zato pozdější byli siloví: kradli
co jen mohli a když jim lid nechtěl
být pro vůli, vyhrožovali nás trčením.
Nebylo možno si dát rady s krademí
sena a slámy; lid musel ve stodolách
přistat dlouhé ratličky a desky a jen
mlát se nechal volný neb tam dávali

koně. Partyzáni měli plné ruce
práce s odabrojováním, molo jim to
přelís těžko, neb právě Madáři měli
vášky i Hitlera dost; jen že byli mezi
nimi obři ručičky sv. vlasovci a ti me-
řádky vydali zbraní. Taký cigáni byli
mezi nimi.

Stal se případ v čís. 36. u Marty Těvčko-
vé že se tam na noc ubytovali 3.
madáři; jeden byl mezi nimi cikán
a ten měl vy a namčení na strlení
partyzánů. Vedle soused v čís. 13. Jiří
Klovár co spojka partyzánská ohlásil
to a večer přišli a chtěli je odabrojit
dva zdvihli ruce ale cigán na nio to
zdvižení ruky sahál po zbraní ale
tím okamžikem byl mrtav.

V ten den bylo shubnem nariženo, že po
8. hodině večer nádrží neomi na návěs;
Klovár Jiří opět byl s hlášením u
partyzánů a nevěděl nic o nariženi
a porádě v noci šel domů. Při samém
jeho stavení byl strážník chycen a paven
do komory v č. 8. a tam byl vyslyšen
a pak jej vedli do Tirovie; tam
opět byl sám vyslehn. Velitel madá-
rů kádál. jen jej zastřelit, a obec

vyprávět, ale jeho síkouností a posmě-
mých čítníků nakonec jej pustili.
Járu smí než toho mrtvého pochováli
byli ve vesnici; pak jeli dále ale ještě
ten den ohen velitel byl na věčnosti.
Cikán jest pochován ve Viroviciích na
kato lichem hřbitově.

12.3. se musely hlásit do služby mlade-
ře i voličské děti.

Lidé začali shromažďovat zásoby potravin
a různé cennosti do sklepů a do domů.
Sklepy přerábali tak že to nebylo
nic novát jen když hlepal na svět
to poznal. Dost se všelichého vln-
kem okradlo. Byl případ, že v ten
tak trodný čas naši lidé kradli;
ačkoli nebyli jisti když večer
leželi se ráno vstanou. Tak
Jozef Hlavatý č. 44 vykopat si
jámu ve stodole pod vesnicí neb
doma neměl vhodného místa,
a tam si uložil cukr který měl
na 3 měsíce a i jiné různé věci.
Po čase šel si pro cukr ale toho
tam nebylo, jen místo co byl uložen

bylo mokré a to bylo asi poletě vodou
by měl dojem že se jemu rozpustil.
V ten čas velmi bylo rozšířeno cukru
páliti kůralu rvanou laborovici, tak
ten cukr někdo řádně upotřebil ale
necita byl neb Hlavatý po 3 měsíce
neměl cukru.

Fronta se posunula k Hodonínu
vlaký jely jen do Brenc - Tisk

14.4 jen do Otrokovic

Cinnost partyzánní rostla neb ještě
v dubnu se očekával vpád rudé

armády na Moravu, Slovensko

Ostrovsko; neb rudá armáda byla jen
30 kilometrů od Polanovy bojevala se
s Bratislavou. Stáli neúspěšně.

Jedno kúrdle stálo 1000 kor.

Kurírů se dávalo měsíc do předu
pro nebezpečí přepadení trafik
partyzány. Lid se náobil jak jen
mohl na vše možné případy.

Zem duněla od střelby.

Zemědělcí pospíchali spólními
prácmi, by bylo naseto a nasázeno

k příchodu roku, neb se mluvilo
že němci při vstupu vše berou a
nič. 15. dubna bylo vše rusko i bra
mbory rusáreny.

22.4. Byl vyhlášen výjimečný stav a
to od půl 21 do 5 hod. ráno. V obci
se nic nestalo.

V posledním týdnu v měsíci dubnu
se rozdělával uka a to 15 kg. na
osobu; též to bylo shodou němců by to
nevzali neb nezničili; neb jednot
livec si to lépe opatřil jako občan
ník. Lid byl nejistý a stísněný po
dobytí Brna ruskou armádou, neb
každý s náš jíz čekal konce.

1.5. přišla správa že Hitler nežije.
obyvatelstvo mělo radost neb to byl
důkaz že je s německem konec.

2.5. jely přes obec sanitní vozy 15 přes di
vise. to byl teprve pravý důkaz blížící
se fronty. Po smrti Hitlerově Dönitz
chtěl bojovat dále Ribbentrop od
stoupil, mnoho generálů zajato v
Bavorsku a mezi vojáky špatná
morálka. U nás bylo vojsko 2 dny
ale civilom nevěděli nic. Mnoho.

bylo mezi nimi Rakušany a vlašany,
rádši ale šli směrem k západu.
23.4. v nočních hodinách přišel větší počet
partyzánů do obce hledati nejprve větší
než zabít skrz kasobu na přístě dny.

Však je v obci 4. ato: Tomášův Zámek
kovi č. 9. jedno, tam jich bylo 11. a
hned po očištění varili a o 3. hod.
ráno šli pře, bylo to prase na do-
dávku; na druhou noc u Frant.
Čermáče č. 8, Jiřího Kováře č. 17.
a Teresie Hlejtmankové č. 16. a
vše odnesli. Slaniny rozdali na
rychlou u Josefa Hlavěnky na pu-
sekách, a ještě ji u Josefa Jančíka
viz. prasečky po dobytí Vizovic.

3.5. ze všech stran se stahovali party-
záni ku kopci zvanému barák u
silnice Vizovice - Vlčejd. Lid tušil
že se bude něco zvláštního dítí,
a dalo se. Partyzáni přepadli ustupující němce,
s kterými jsem málo vyrazilo životem a za-
roven nám přivedli rudoarměje a

osrobození!!

Od dubna 1949 je místním kronikářem Gráe
Miloslav, nar. 20. 1. 1922 v Kletově okr. Gottwaldov.
Do zdejší obce jsem se přistěhoval v r. 1946.
Dosavadní kronikář p. Lomk Tomáš se pro
vysoké stáří této funkce vzdal.

Po šestileté německé hrůzovládě jsme se ko-
nečně dočkali přeratu. Byla to nepopsatelná
radost, když jsme uviděli první rudovládce.
Všichni jsme je přivítali s nadšením, hostili jsme
je, jak jsme jenom mohli, protože jsme v nich
viděli naše osvoboditele. Zase jsme se stali
pány ve své krásné zemi, německé jsme zvěš-
ky poslali tam, kde jelo to stále takto,
do Německa. S našimi domácími grádeji jsme
súčtovali taky. Ve zdejší obci byli postizeni:
Hlavěnka Ldv. č. 22 a jeho syn Jan, ti to
byli ale po několikadenním uvěznění zase
propuštěni.

Byla utvořena Národní fronta ze čtyř poli-
tických stran a to: 1. Komunistické str., 2. Sociál-
ně demokratické strany, 3. Lidové str. a 4. Nář.
socialistické str. Ve zdejší obci byly tyto stra-
ny zastoupeny všechny až na str. nář. social.
Byl vytvořen národní výbor skládající se ze
12 členů a za předsedu si zvolili p. Čiž-
máře Frant. č. 8, který tuto funkci prováděl
až do voleb. Po volbách už nebylo paritní
zastoupení v MNV, ale bylo následující: Lidové
5 členů, soc. dem. 4 členy, kom. 3 členy. Novým
předsedou MNV byl zvolen p. Hlavěnka Fr. č. 22.
a to tím způsobem, že se při hlasování
členové stran komunistické a soc. dem. stoupli.
V tomto roce přestalo platit stará měna a
sice dne 1. 11. české peníze protektorátní byly
dány na vázaný vklad, z kteréhož pak ti

nejpotřebnější dostali určité částky uvolněny. Každému občanu bylo ponecháno jenom základní částka 500 Kčs.

Téhož roku se vystěhovalo několik rodin a sice do pohraničí, které bylo odsunutím němců neobydleno. Odstěhovali se lidé většinou nemajetní, kteří z tam šli na hospodářství. Bohužel někteří se pak i vrátili.

Úroda tento rok byla normální, žito mírně. Nemoci nakazlivé se nevyskytly ani při válečném událostech, nikdo nepišel o život

1946.

Tento rok byl úrodný a všechno naše hospodářství se pomalu dostávalo do normálního koloběhu. Bylo k dostání už různé věci i bez listků, hlavně chléb a moučné výrobky, tuky, cukrovinky a dokonce i látky, boty a i maso a tuky. Všichni jsme doufali, že je to poslední rok, co kupujeme na listky a že už nám bude konečně lépe. Už se i pomalu zapomínalo na hrůzy války a reakce u nás začaly vystrkovat hlavu. Byla šířena různá šeptanda, pocházející z úst nepřátelů naší lidové demokratické republiky a hlavně páni borácníků, velkostatkářů a podobné hověti. Tato šeptanda se rychle šířila hlavně na venkově, kde byly tvořeny následkem toho dva tábory - jeden pokrokový a druhý reakční, který pomáhal až už přímo nebo nepřímo domáči, či zahraniční reakci. Úkolem této reakce bylo zvrhnout lidové demokratický řád a vrátit se zase k těm starým časům, kdy jedni se měli dobře z možností druhého. Děkem roku se nepřihodilo nic zláštného. Žito dosti mírné. Ovoce dosti.

1947.

První rok plánování v našem státě. Vyhlá-
šen zákon o dvouletém hospodářském plánu.
Dne 2. 1. jsme šli všichni do práce s nad-
šením. Tento den jsme začali plnit dvou-
letý plán. A začali jsme radostně. Ve
všech větvích průmyslu vyhrávala hudba
a bylo činných různé prostory našich vý-
značných osobností.
Tento rok se hlučně vyznačil tím, že bylo
strašné sucha. Starší lidé nejsou pamětníky tu-
kového sucha jako letos. Zima byla byla
suchá, skoro beze sněhu a byly silné holo-
mrazy a pak nepršelo skoro celý rok. Poto-
ky byly vyschlé. Potokem přes vesnici tekla
voda jenom ráno, večer byl suchý. A
toto mělo samozřejmě velký vliv na naše hos-
podářství. Takové sucha bylo nejenom u nás, ale
v celém našem státě. Úroda na polích byla
velmi malá, obilí bylo málo a sena skoro
ně. Rolníci museli prodávat dobytek a ten
co si ponechali museli jenom velmi postrojně
krmit. Pěstěly na listky byly menší a můžeme
jenom děkovat Sovětskému svazu za vydatnou po-
moc, že jsme tuto krizi reprodeřovali kriticky.
A to byla voda na mlýn švelinářů a
různých spekulantů. Věcho začalo být nedo-
statek nejenom následkem sucha, ale i proto-
že páni velkoobchodníci zboží sehořovali, ga-
santvořovali, a měli s toho velkou radost,
jak pracující lidé s vypětím posledních sil
se snaží, aby tuto katastrofu co nejdříve
odstranili. Tento rok byl taký vyvrcholením
reakčních živlů v našem státě. Představi-
telé stran nář. soc. a lidové se už i v par-
lamentě otevřeně stavili proti vyuoženostem pro-
cujeí třídy a proto se v brzké době
čekalo nějaké vysvětlení celé této situace, pro-
tože situace byla už u nás velmi napjatá.

1948.

Rok velkých převratových událostí v našem státě. V únoru byla záměrně vyvolána stranami nár. socialistickou a lidovou vládní krise, když tyto strany chtěly nastolit úřednickou vládu. Proti tomuto se rázně postavila strana komunistická s Klementem Gottwaldem v čele. Reakcí strany svůj boj prohrály a tak byla u nás utvořena nová Národní fronta vedena stranou KSČ. Tvářily se ve všech obcích akční výbory NF. U nás byl vytvořen taky. Jeho předsedou byl zvolen Doorman Jan č. 56. Z národního výboru byl odvolán jeden člen za stranu lidovou a místo něj byl dosazen člen za KSČ. Předsedou MNV zůstal nadále Plavěuka Fr. č. 55 a to až do sloučení stran sociálně demokratické s KSČ. Pak se této funkce vzdal a sice 11. 9. Od tohoto dne do 20. 11. tuto funkci prováděl úřadující místopředseda Čijmář Fr. č. 8. Novou volbou byl zvolen jednohlasně předsedou MNV Poppišil Fr. č. 1.

Sloučení stran soc. dem. a KSČ vyžněto v naší obci skoro naprázdno, když přestoupili pouze dva členové a to Janoš Emil č. 56 a hr. Jurčák č. 14. Následkem toho byli členové MNV za str. soc. demokratickou zproštěni funkce a dosazeni noví členové ze strany KSČ. Složení národního výboru tedy bylo: 8 komunistů a 4 lidovců sice: Předseda: Poppišil Fr, členové: Doorman Jan, Graš Miloslav, Jurčák Ant, Štefka Josef, Vařík Jan, Světlík Jan, Janoš Emil, Hájtmánek Josef, Čijmář Fr., Čijmář Ant a Hájtmánek pro úrodu letošního roku byla uchazejší ale přece ještě nastal následky loňského sucha. Lístkový systém trval po celý rok. Tabáčky byly zrušeny a kuřivo už bylo volné. Živelní pohromy ani požáry u nás nebyly. Rok byl celkově suchý, jaro velmi mírné.

1949.

Rok začal ve znamení první tříletky. Plánuje se taky v zemědělství, kde byly uzavřeny mezi jednotlivými zemědělskými závody výrobní a dodávkové smlouvy. Podpisem této smlouvy se každý zemědělec zavázal, kolik produktů v tomto roce vyrobí a kolik dodat veřejnému zásobování. Pro tuto akci nebylo nejdříve u našich zemědělců pochopení, ale později pochopili, že plánování je nutné i v zemědělství.

Byl vydán zákon o jednotných zemědělských družstvech. Toto, ale zdejší zemědělci nepochopili a nechtěli pochopit, protože mají strach, že by o svoji půdu přišli a že by již nebyli pány na svém. Toto jejich tvrzení se nepodařilo ještě pokrokovým silám v obci, ani různým referentům z Gottwaldova vysvětliti a zemědělce přesvědčiti o výhodách společného hospodaření.

Průměrný počet obyvatel v tomto roce byl 245. Během roku a to od 1. 10. 1949 byl zvolen nový předseda MNV Grac Miloslav. Odstoupil předseda Pospíšil František se této funkce vzdal pro nepochopení a špatnou spolupráci s občaný. Zároveň bylo i utvořeno nové plenum MNV a to: Hlavěnka František - místopředseda, členové výboru: Bartasová Anna, Dolman Jan, Jurčák Antonín, Janoš Emil, Mach Oldřich, Čížmař Antonín, Hejtmánek Josef, Řešal Antonín, Sklenář Jaroslav a Hlavěnka František č. 46. Náhradníci: Horáček Josef, Pospíšil B., Žrník Tomáš.

Listkový systém trval celý rok. Byly pouze zrušeny listky na mouku a chleba a to od podzimu. Toto bylo přivítáno s povděkem.

Živelní pohromy ani požáry v obci nebyly. Rok byl co do úrodu průměrný.

Dodávkové povinnosti si občané splnili a to všechno na 100%. Toto dokázali náhradním plněním, případně převáděním ^{úvěrů} kontingentů jednoho na druhého. Žena byla mírná. Orosa málo.

Rok 1950.

Dodávky byly pro tento rok předepsány poměrně malé a to: 30 g pšenice, 30 g žita, 6 g ovesa, 80 g bramborů, 21 g sena, 8 g slámy, 11.500 libů mléka, 20.800 kusů vajec, 8.444 kg hovězího a 5.990 kg vepřového masa. Tyto dodávky byly zemědělskou komisí rožepsány na jednotlivé zemědělce. Každý zemědělec pak obdržel smlouvu ve trojímu vyhotovení, ve které se podpisem, stejně jako minulý rok, zavázal k plnění nejen dodávkových, ale i výrobních úkolů. Podepsal taky, že bude dodržovat mu předepsané stavy dobytka, nebo drůbeže. Jednu smlouvu si ponechal zemědělec, jedna zůstala na MNV a třetí byla pro hospodářské družstvo. Tyto smlouvy podepsali všichni (až na Řepišila Františka č. 1). Dodávky byly splněny takto: Pšenice a žito přes 100%, hovězí přes 100%, seno 75%, sláma 95%, mléko 104%, vejce 100%, brambory 100%, oves 100%, vepřové maso 100%. Za skorné plnění dostala naše obec čestné uznání od Krajského národního výboru, které bylo zasláno a je vyřešeno v úředně MNV.

Po žních jsme se všichni pustili do opravy obecní cesty přes vesnici. Kámen na tuto cestu byl z větší části navažen již v roce 1949 a zbytek letos. Byla vypracována pracovní povinnost občanů. Základ na jednu pracovní sílu byl 25 hodin. Zemědělci pak měli podle výměry přidáno, až do 60 hodin. Nejprve jsme se nemohli odhodlat do této práce pustit, ale pak se to rozhybalo a opravilo se 160 m cesty a to po Hájčanku č. 16. Cesta byla srovnána geometrem p. Hlaváčkem z Gottwaldova. S ploty podél cesty občané dobrovolně ustoupili, tam, kde bylo třeba, takže cesta byla hodně rozšířena. Vedoucí při opravě cesty byl zvolen členem MNV Hlavěnka Frant. č. 15. Nejvíce mu pomáhali Hájčanku Josef č. 42, Čížník Ml. č. 25, Šurora Antonín č. 14 a Horáček Jos. č. 41. Práce dobře pokračovala, takže byla ve 3 týdnech hotova. Náklad 46.000 Kčs, který nám byl okresem přidělen jsme vyčerpali.

Občané naší obce odpracovali dobrovolnou brigádu na stavbě nové střední školy ve Vizovicích, které se zúčastnilo kolem 30 občanů, kteří tam velmi dobře pracovali, za což byli poctováni předsedou MNV z Vizovic.

Oslava svátku práce: Před 1. májem byly utvořeny zvláštní dvojice, které za účelem pozvání všech občanů na oslavu do Gottwaldova navštívily všechny domy. Bylo to celkem 5 dvojic. V dvojici byl vždy jeden dělník z našeho patronátního závodů ze Svitav - chemické a jeden mistr občanů. Z naší obce